

אין עוד מלבדו
 אהרן יהוד ומיוחד
 פירוש המילים כסא ודארץ קדם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ויא זה מקום מנוחתי

בית שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

פר' כי תשא
שבת פרה
תשפ"ג

גליון 329

נא לשמור על קדושת הגליון
 נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמת

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
 הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב ר' מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים מו"ר סבי ר' ישעיהו ב"ר שלום הרה"ק רבי אברהם ב"ר שלום שכנא הרה"ק רבי חנוך העניך ב"ר פינחס הרה"ק רבי דוד ב"ר צבי אלימלך הרה"ק רבי יעקב שמשון ב"ר חיים הגה"ק רבי יוסף חיים ב"ר אברהם שלמה זונענפעלד הגה"ק רבי יואל ב"ר שמואל הגה"ק רבי שלמה זלמן אויעבאך ב"ר חיים יהודה לייב הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ב"ר אליעזר ליפמן הגה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה אברהם הכהן הרה"ק רבי יצחק מאיר ב"ר ישראל הרה"ק רבי יצחק יעקב ב"ר נתן דוב

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"שֵׁשֶׁת יָמִים יַעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת שְׁבֹתוֹן קֹדֶשׁ לַה' כֹּל הַעֲשֵׂה מְלֶאכֶה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מוֹת יוֹמָת" (ל"א, ט"ו)

אנחנו פעלנו ובנינו וזאת כיוון שמוחם כל כך אטום מכל הטומאה הסובבת אותם שאין מוחם יכול לקלוט מחשבות קדושות אלו ולכן אומרת לנו התורה כי רק מי שמרגיש שכל ימות השבוע הכל פועל בהשגחה פרטית והקב"ה מנהיג לבדו את העולם הוא זה אשר יכול להתענג באמת ביום השבת וזאת כיוון שאותו אדם לא דואג על מלאכתו בשבת כלל כי יודע שהקב"ה אין עוד מלבדו הוא זה אשר דואג לכל צרכיו של האדם ולא כוחו של האדם הוא זה שפועל ולכן יש לו את היכולת להיות רגוע ושלו בשבת קודש ולהתענג על ה' וכך הוא יכול להרגיש שבת שבתון קדש לה'

נשאלת השאלה מהו לשון יעשה שמשמעה יעשה מאליה כי היה צריך לכתוב תעשה לנוכח או יעשה אלא ניתן לתרץ בס"ד לענ"ד כי התורה הקדושה באה לרמוז ליהודי שאם הוא רוצה להרגיש את טעמה האמיתי של השבת שהיא קודש לה' אזי צריך להכין את עצמו כל ששת ימי המעשה בקדושה וטהרה, אז יזכה לקבל את אור קדושת השבת כדבעי שכן יעשה הוא לשון יעשה ע"י מישוהו אחר שכן אדם צריך להרגיש כי גם בזמן שהוא עובד לא הוא זה שפועל אלא הכל מאתו יתברך ואין עוד מלבדו כלום, לא כוחו ועוצם ידי אלא הכל נעשה בעזרתו יתברך ולהרגשה זו לא ניתן להגיע באמת אם לא נמצאים בקדושה וטהרה וזה מה שמוצאים לפעמים ר"ל אנשים שאפילו רואים דברים מעל הטבע ואומרים הכל במקרה או

"וַיִּרְא הָעַם פִּי בִשֵׁשׁ מוֹשֶׁה לְרֵדֶת מִן הָהָר" (ל"ב, א')

ניתן לראות בס"ד רמז לדברי רש"י הקדוש כי טעו בדבר שש השעות שאחריהם היה צריך משה רבנו לרדת לכן נכתב כי בשש היינו לרמוז על השעה השישית וכן רמז כי עניין שהחטא בא מפגם במידת יסוד שהיא המידה השישית וכן על לא תרצח שהוא הדיבר השישי בעשרת הדיברות שכן מפרש רש"י הקדוש על המילים ויקמו לצחק - "יש במעשה הזה

גילוי עריות כמו שנאמר לצחק בי ושפיכות דמים כמו שנאמר יקמו נא הנערים וישחקו לפנינו אף כאן הרגו את חור" עכל"ק רואים מתוך דברי קדשו של רש"י את שני הדברים הן פגם מידת יסוד שזה גילוי עריות וכן לא תרצח שכן הרגו את חור וכן פגמו בשש היינו ביום השישי הוא ו' בסיון שבו ניתנה תורה שעם ישראל קיבל על עצמו לא לעבוד ע"ז

"וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶהְרֵן פִּרְקוּ נְזָמֵי הַזֹּהֵב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשִׁיכֶם בְּנִיכֶם יֵשׁ לְשֹׂאֵל אִם אֶהְרֵן רָצָה מֵהֶם תְּכַשִּׁיטִים מְדוּעַ בִּיקֶשׁ רַק אֶת נְזָמֵי הָאֲזֹנִים וְלֹא צְמִידִים שֶׁרִשְׁרָאוֹת וְכוּ' אֲלֵא נִיתֵן לְרִמּוֹז בְּס"ד כִּי אֶהְרֵן בֹּא לְבַקֵּשׁ מֵהֶם שִׁיתַּחֲזוּ אֶת הָאֲזֹנִים לְשִׁמּוֹעַ דְּבָרֵי טַעַם כִּי יִחְדְּלוּ מִמַּעֲשֵׂיהֶם הָרַעִים שֶׁכֵּן יְדוּעַ שְׁחֹר בֹּא לְהוֹכִיחֵם וְהֵם הִרְגוּ אוֹתוֹ לִכֵּן בִּיקֶשׁ מֵהֶם אֶהְרֵן אֶת נְזָמֵי הַזֹּהֵב מֵהָאֲזֹנִים דִּיקָא הֵינּוּ שִׁיורִידוּ אֶת מַכְסֵה הַגְּשָׁמִיּוֹת הַנִּרְמָז בְּזֹהֵב מֵאֲזֹנֵם וְאוֹלֵי ע"י כֵּךְ יִפְתַּחוּ אֲזֹנֵהֶם לְקַבֵּל מוֹסֵר וְתוֹכַחַה

וּבְנִתְיָכֶם וְהִבִּיאוּ אֵלַי" (ל"ב, ב')
 לעשות בדיוק כמו שאמר ולא לעשות קיצורי דרך ואז מגיעה הישועה וכן אומר הקב"ה למשה ברש"י פס' ט' "מחזירין קשי ערפם לנגד מוכיחיהם וממאנים לשמע" מכאן לומדים גם שהם לא הסכימו לשמוע תוכחה והיתה להם בעיה בשמיעת האוזן ועוד כאשר משה יורד מן ההר שואל משה את אהרן מה עשית עונה לו אהרן שאמר להם למי זהב והם התפרקו מיד ונתנו לי ונשאלת השאלה מדוע לא סיפר אהרן למשה כי ביקש מהם את נזמי האזנים אלא ניתן לתרץ שכאשר אהרן אמר להם למי זהב היא התוכחה שאמר להם על מנת שע"י כך יחזרו בתשובה היינו רמז להם למי זהב למי שייך זהב לקב"ה ככתוב לי הכסף לי הזהב נאם ה' ועוד ממשיך אהרן למי זהב מי נתן לכם את הזהב הקב"ה אז מדוע אתם כפויי טובה לקב"ה אך הם במקום לחזור בתשובה התפרקו היינו פרקו מעל עצמם עול מלכות שמים ועפ"י הסברנו לעיל מובן מדוע לא הזכיר אהרן את עניין נזמי האזנים כי למשה מספיק להגיד ישר את דברי התוכחה ולא צריך לרמוז לו אותם מה שכן היה צריך כאשר דיבר עם האנשים

ולמה עוד ביקש דווקא שיורידו מהנשים והילדים שיהיה בחינת קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים היינו ידע שהם בעצמם יצטרכו להוריד כי הנשים והילדים ישאלו אותם למה אתם מבקשים מאיתנו קודם נתנו בעצמכם ולעניין המוסר שאם הם יפתחו לנשים ולילדים את האזנים קודם הם יצטרכו לפתוח לעצמם ואת זה ביקש אהרן לעשות אך נפילתם היתה שאמנם הם פנו לגדול הדור לשאול בעצתו אך לא עשו מה שהורה להם אלה עשו מה שהם רצו שכן אהרן ביקש מהם את הזהב של הנשים והילדים דווקא אך הם הביאו את הזהב של עצמם לכאורה אין הבדל בין הזהבים אך הצדיק אמר משהו צריך

פרשת פרה

"שתת מהן בהמה או חיה, פסולין. כל העופות פוסלין חוץ מן היונה, מפני שהיא מוצצת. כל השרצים אינם פוסלין, חוץ מן החלדה, מפני שהיא מלקת רבן גמליאל אומר, אף הנחש, מפני שהיא מקיאה. רבי אליעזר אומר, אף העכבר" (פרה פרק ט, משנה ג')

שם החולדה שהיא ביבשה ואינה בים דתנו רבנן כל שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה" שהינם אנשים יבשים בלא לחלוחית אמונה בקב"ה ועל כן הם מחניפים ומלקקים לבני האדם כדי להשיג את מבוקשם ועל זה כבר כתוב שלכת חנפנים אין חלק לעולם הבא ולכן גם מאנשים אלו אין ללמוד תורה

ועל זה מוסיפים רבן גמליאל את הנחש לפי שהוא מקיא היינו הנחש רמו ליצה"ר שהשתלט על האדם ולכן אין אדם זה מקבל דברי תוכחה אלא מקיא הוא אותם החוצה וכן ר' אליעזר מוסיף את העכבר שכידוע העכבר הוא גולן שאוכל הוא מרכוש אחרים ללא רשות רמו לאנשים שגונבים את דעת הבריות שגם מהם לא ניתן ללמוד תורה

ועל זה כבר פסק הרמב"ם (ת"ת ד', ב') "וכן הרב שאינו הולך בדרך טובה אף על פי שחכם גדול הוא, וכל העם צריכין לו אין מתלמדין ממנו, עד שיחזור למוטב שנאמר "כי שפתי כוהן ישמרו דעת, ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות, הוא" (מלאכי ב', ז) אמרו חכמים, אם דומה הרב למלאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפיהו, ואם לאו, אל יבקשו תורה מפיהו"

ידוע מה שכתוב חכמה בגויים תאמין תורה בגויים אל תאמין כי התורה ניתנה לעם ישראל וזה מה שרומזת המשנה המלמדת על מי ששתה ממי אפר הפרה מי פוסל את המים ומי לא וכידוע אין מים אלא תורה ועל זה אומרת המשנה שנת מהן בהמה או חיה רמו לאומות העולם המתנהגים כבהמות וחיות ללא שום חוקי מוסר כאשר הם שותים ממי התורה הם פוסלים אותה ואין לקבל מהם תורה כלל וכן כל העופות פוסלים רמו לאנשים שעפים כל פעם לכיוון אחר עפ"י כיוון הרוח של הציבור ואין להם יסודות מוצקים משורש אחד חוץ מהיונה היא כנסת ישראל המשולה ליונה כמו שנאמר "בכנפי יונה נכפה בכסף" מפני שהיא מוצצת היינו שרק עם ישראל אשר לומדים את התורה בקדושה וטהרה ושומרי ברית המקיימים מצוות מציצה במצוות המילה שעניינה ניקוי הדמים יכולים הם ללמד את התורה ולהפירות ולרבות חידושי תורה שכן עליהם נאמר ויפרו וישרצו במאד מאד ולכן אומרת המשנה כי גם אם שתו השרצים ממי החטאת אין הם פוסלים את המים אך החולדה רמו לאנשים גשמיים החיים על האדמה היבשה כמו שמבאר רש"י את הפס' (תהלים מ"ט, ב') "האזינו כל ישבי חלד" חלד – היא הארץ על שם שהיא נושנת וחלודה רדויליי"א בלע"ז ורבותינו פירשו על

משנת הצדיק – הרה"ק ר' יואל סירקיש בעל הבית חדש (ב"ח) – כ' אדר

רבי יואל נולד בלובלין לאביו רבי שמואל יפה ולאיימו מרת סירקה שרה – שימש כרב בעיר פוזנה וכן בלובמלא, מז'ב"ז ובבעלזא ספריו: בית חדש, שו"ת הב"ח, ביאורי הב"ח ועוד

היה סיפור עם חתנו הרב דוד הלוי סגל ה"ט: כשהב"ח לקח את חתנו ה"ט, הוא הבטיח לו נדוניה לכל החיים בשר בהמה, כי ה"ט היה בטבעו אדם חלש, יום אחד הב"ח ירד קצת מנכסיו והוא התחיל להביא לחתנו ריאות בהמה, וה"ט החליט שהוא לוקח את הב"ח לדין תורה, בכל העיר דיברו מזה שחתנו של הב"ח לקח אותו לדין תורה, ובסוף הב"ח זכה בדין תורה, כשיצאו מהדין תורה, ה"ט הסביר למה הוא לקח את הב"ח לדין תורה, ואמר כי הוא לא רצה שיענישו את הב"ח על כך שהוא הפסיק לתת לו בשר בהמה, ולכן הוא רצה שהבית דין של מטה יפסקו שהבשר שהוא נותן לו כהיום (הריאות בהמה) שזה גם נקרא בשר בהמה, וכך גם יפסקו בב"ד של מעלה

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

צמח דוד - הרה"ק ר' דוד יצחק אייזק ב"ר ברוך פנחס רבינוביץ זצוק"ל זי"ע

"זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה" (ל', י"ג)

ואמר עוד הכתוב זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל וגו'. דהנה אא"ז הקדוש ר"א זצ"ל מקאמאראנא כתב בספרו הקדוש זוהר חי בענין נפילת אפים כי המכוון בנפילת אפים למסור גרמי' למיתה להוריד עצמו שאולה להעלות הניצוצין קדושין בסוד מוריד שאול ויעל צריך ליזהר מאד שלא ישאר ח"ו שם כמו שקרה ליוחנן כ"ג כי ע"י חטא קל יכול ח"ו לישאר שם לכן צריך לזה ענוה וצדקה וע"י אלו ב' הכוחות יזכה לעלות משם, וזהו מעט מעט אגרשנו מפניך, מעט נקרא ענוה, כי אתם המעט שממעטים עצמיכם כנודע, וכן

סגולה לפרנסה – לענג את השבת

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם פריה עולם" (ל"א, ט"ז)

מעוניינים בדרך זו ופרקו עול מעל צווארם וזו התוצאה שהינכם רואים היום כך שהכל תלוי במה שהילדים ראו בבית עד כאן בסיפור וזהו מה שנאמר לעשות את השבת לדרתם היינו אם רוצה האדם שדורותיו אחריו הלו הם ילדיו ונכדיו ימשיכו ללכת בדרך התורה והמצוות הכל תלוי באיך הוא עושה את השבת האם הוא מנצל את הזמן ללמוד תורה בעצמו ועם ילדיו האם הוא מכין מכל טוב לכבוד שבת כדי לענגה ולכבדה או שהוא נורק לתוך השבת ללא הכנה כדבעי ורק מחכה ליציאתה וכבר אמרנו בס"ד רמו לבדיקת יראת שמים של האדם שאם רואים יהודי שמיד בצאת השבת מחליף הוא את בגדיו לבגדי יום חול זהו סימן שמצבו הרוחני לוקה בחסר לפי שזה מראה כאילו הוא בורח מהר מהשבת וחפץ הוא לחזור לימי החול וכך גם ילדיו בשרואים כי השבת היא מעמסה כבדה אומרים הם לעצמם בשביל מה לנו כל הצרה הזו כך שקיום התורה והמצוות של הדורות הבאים אחריו תלוי בעשיית השבת שלו עצמו ועל המענג את השבת כתב המצודות דוד בפירושו על הפס' אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ והאכלתך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר" (ישעיה נ"ח, י"ג – י"ד) "כשתעשה כן אז ישפיע לך טובה הרבה ותתענג על ה' ור"ל לא תתענג לעדון הגוף כ"א להעמיד הגוף במצב הראוי להשכיל בתורת ה'"

ידוע ומפורסם הסיפור ששאלו את הגאון הגדול ר' משה פינשטיין כיצד קרה הדבר שבארה"ב רבים מבניהם של משפחות יראות ושלמות ששמרו מצוות קלה כחמורה סרו מדרך הישר וכיום אינם הולכים בדרך ישראל סבא והשיב להם על כך הגאון כי הדבר נגרם כתוצאה מהתנהגות הוריהם בכך שכידוע בראשית המאה הקודמת היה מצב כלכלי קשה ביותר בארה"ב ורבים חיפשו עבודה עד כלות אך דא עקא במקומות העבודה דרשו מהעובדים לעבוד גם בשבת ובאמת היו כאלו שלא עמדו בלחצים הקשים מנשאו ועבדו בשבת ל"ע ולעומתם היו כאלה ששמרו על השבת באדיקות ולא הסכימו לעבוד בשבת ולכן פיטרו אותם בכל יום שישו על כך שהם לא הסכימו לעבוד בשבת אך היו שני סוגי משפחות הראשונה האבא חזר הביתה עם מכתב הפיטורים בידו ושמוח וצהל על שהצליח לעמוד בניסיון השבת וכל השבת היתה שמחה בבית מתוך אמונה שלשבע הבא הקב"ה ייזמן פרנסה חרשה וכשראו הילדים כך הבינו את גודל קדושת השבת ואת החשיבות הגדולה בשמירת המצוות ולכן כשראו אך טוב לישראל דבקו גם הם בתורה ומצוות מתוך שמחה של מצווה אך לעומתם היו משפחות שהאבא חזר עם מכתב הפיטורין עצוב ומדוכך על כך שפיטרו אותו ואצלם השבת היתה קודרת כי דאגו מה יהיה בשבוע הבא ומאיפה תבוא הפרנסה וכשראו הילדים כי קיום המצוות הוא מעמסה שקשה לסבלה החליטו שאין הם